

SZÖVEG –
KÖLNEI LÍVIA

KÉP –
DUBA MÁTÉ

SOROZAT –
PÉNZBŐL ÉRTÉK

PÉNZRŐL ÉS CSALÁDRÓL – PÁL FERI ATYÁVAL

Képmás-est a Várkert Bazárban

Decemberi Képmás-estünk meghívott előadója *Pál Feri atya*, mentálhigiénés tanácsadó volt, akit arra kértünk, ossza meg tapasztalatait és tanácsait „pénz és család” témakörben a közönséggel.

◆ Pál Feri atya előadása elején két székelt kért – hogy ezek segítségével „dramatizálja” mondandóját. Első, életből vett példája egy 16 éves kora óta drogozó fiatalemberrel szölt, aki folyton pénzt zsarolt az édesapjától, megfenyegetve őt, hogy ha nem tudja megadni a tartozásait, akkor neki (a fiának) elvágják a torkát. Apja rendszeresen kíségette ezekből a helyzetekből éveken keresztül, anyagi csődbe sodorva ezzel önmagát és családja többi tagját. A többi gyermeke föllázadt: szembesítették azzal, hogy miközben őket kiforgatja az örökségből, a fia önpusztító szenvedélyét finanszírozza. A pénzkérdés itt már létkérdéssé vált. Az utolsó alkalommal, amikor a fiú ismét pénzt követelt, az apja így sóhajtott: „Hát akkor vágják el a torkod, mert én nem tudok többet adni.” A fiú ekkor ezt gondolta: „Ha nem ad pénzt, akkor tényleg nekem kell valamit csinálnom.” Felismerte azt a felelősséget, amit egészen addig apjára hárított.

AMIKOR A PÉNZ VALÓBAN PÉNZKÉRDÉS

Pénz mindenképpen kell a megélhetésünkhöz. A szubjektív jólét mértéke nagyon eltérő New Yorkban, Budapesten és Kalkuttában – azonban helytől függetlenül

a legboldogtalanabbak mindenütt a hajléktalanok, akik nyomorban élnek. Az élet igenis anyagi javak kérdése akkor, amikor valaki nyomorban van, ezért egy pillanatig sem szabad elhessegetni ezt a témát és egy hajléktalannak csupán szépeket mondani, miközben ő megfagy. A nyomor tönkreteszi az emberi lelket. Mikor él egy család tisztes szegénységben? Amikor az alapvető szükségletekhez a javak biztosítottak számukra, és ez tervezhető a jövőre is, és nemcsak az egyik családtag, hanem mindegyikük számára. Ami ez alatt van, azt nyugodtan nevezhetjük nyomornak, és ott igenis szükség lehet arra, hogy egy hajléktalan embertársunknak adjunk ötszáz forintot, hadd vegyen rajta pancsolt kannás bort – annak legalább alacsony az alkoholfoka –, kell az neki éjszakára.

AMIKOR A PÉNZ NEM PÉNZKÉRDÉS

A „jó családban” felnövő fiatal azt tapasztalja és tanulja meg, hogy a vágyait és szükségleteit a hozzátartozói elégítik ki, rájuk mindig számíthat. Alapélménye az lesz, hogy kellenek ugyan anyagi javak – amelyek később a pénzben testesülnek meg –, de a biztos: a személy. Ha van személy, akire számíthat, akkor a bajokat, hiányokat, veszteségeket

lehet orvosolni. A tárgy, a pénz jelentősége kisebb lesz számára, mint a személyeké.

Egy másik gyereknek az az alapélménye, hogy „sírok, de nem jön senki, elhanyagolnak, Anya csak akkor jön, amikor kedve van; esténként becsapnak a rácsos ágyba, és büszkélkednek velem a szomszédok előtt, hogy én nem sírok”. Persze hogy nem sír, mert már föladta. Egy hónap elhanyagolás elég egy csecsemő vagy egy kisgyermek számára, hogy egy életre megtanulja: a személyektől nem várhat biztonságot. Helyettük biztonságot adhatnak a tárgyak, amelyekből rövidtávú élvezeteket nyerhet, és amelyek később a pénzben tárgyasulnak. A tárgyak elérhetőek, szükségleteket elégítenek ki, a személyekben viszont nem lehet bízni.

A kétféle alapélményű gyermek egészen másként szocializálódik még az iskoláskor előtt, egészen más van a lelkükben és az eszükben.

LELKI GYÖKEREK A PÉNZES KONFLIKTUSOK MÉLYÉN

A pénzhez való viszony és az általa megszerezhető élvezetekhez kötődő fantáziák már csecsemőkorban alakulnak, kamaszkorra kiteljesednek, és a párkapcsolatunkba, majdani családunkba ezt visszük tovább. Gyakran

előfordul, hogy két teljesen ellentétes pénzszemléletű családból érkezik a két fiatal a házasságba.

Kovácsék „önzetlenek, nagyszívűek, bőkezűek” – a gyerekeiket így tanítják: „Ha kérnek tőled, adj a zsebpénzedből!” A pénz nem számít, sokkal fontosabbak az emberi értékek – mondják. Antalék viszont arra ösztönzik a gyerekeiket, hogy ossza be zsebpénzét, tanulja meg, mennyi mire elég. „Az életben nem adnak semmit ingyen, meg kell mindenért dolgozni!” – hangoztatják. – Mi nem kérünk senkitől semmit, de nem is adunk kölcsön. Mi felelősséget vállalunk a saját sorsunkért, nem szorulunk másra.” A kétféle szemlélet: két homlokegyenest ellentétes életfilozófia. Egyik sem jobb vagy rosszabb a másiknál, de kizárják egymást, és képviselői le is nézik egymást. Az egyik bizalomra építő életfilozófiáját a másik felelőtlenységként, élhetetlenségként értékeli; a másik felelősségvállaló hozzáállását az egyik önzésnek tartja. A gyerekek pedig átveszik a szülei értékrendjét, hiszen ezzel biztosítják fészekben maradásukat, fizikai életben maradásukat. Amikor összeházasodnak, borítékolhatók a konfliktusok. A pénzhez való viszonyunk nagyon mély lelki gyökerezettségű, a származási családunk hitvallásából ered, a velük való lojalitásunkat fejezi ki.

Hogyan lehet mégis megoldani a látszólag pénz körül forgó, valójában életszemléleti konfliktust a házasságban? Úgy, ha szeretjük a másikat, és vele együtt az álmát, a vágyait, a látásmódját is elfogadjuk és tiszteljük. Ha megértjük a másikat, hogy mit miért gondol és tesz, akkor megnyílik a közös döntésekhez vezető út.

Pál Feri atya előadása után Szám Kati vezetésével beszélgetés kezdődött, amelybe bekapcsolódott dr. Németh Erzsébet szociálpszichológus egyetemi tanár is.

MIKORTÓL KEZDJÜK TANÍTANI A GYERMEKNEK A PÉNZÜGYI KULTÚRÁT?

Amikor a két éves, síró kisgyerek ragacsos tenyeréből kiszedjük az üzletben ellopott gumicukrot, azzal már tanítjuk arra, hogy nem lehet csak úgy elvenni valamit fizetés nélkül. Amikor a kisgyerek szülei elmennek dolgozni, és őt bölcsődébe viszik, megérti, hogy ennek is valami köze van a pénzhez. Itt kezdődik a nevelés. A pénzügyi kultúrában jártasnak általában azt tekintik, aki meg tudja különböztetni egymástól a kötvényt és a részvényt, holott lehet, hogy annak akisnyugdíjasnak nagyobb hozzáértése, aki nagyon kevés pénzből félretesza a temetésére, és még kuporgat belőle az unokáinak is karácsonyi ajándékkra. Az anyagi biztonság az egészségre is hatással van. Ha a férj és feleség vállelve együtt küzdenek azért, hogy a család anyagi lehetőségeit megteremtsék, akkor a férfinak sokkal jobb az életkilátásai, mint ha egyedül viseli ezt a terhet. Ehhez társul még pozitívumként, ha a gyerekek nemcsak hasznélvezői a családnak, hanem olyan tagjai, akik hozzá tudnak tenni az egészhez a maguk szintjén.

Jó-e, ha a gyermeket pénzzel jutalmazzuk? Számos kutatás bizonyítja, hogy ha a gyerekek szívesen, kedvtelésből vagy más jellegű elismerésért végzett tevékenységét pénzzel jutalmazzák, az minden esetben csökkenti a motivációjukat és az örömet. Ezért semmiképpen nem ajánlott olyan teljesítményt jutalmazni (pl. tanulás, sport, otthoni házimunka), amelyért az életben se feltétlenül jár anyagi elismerés, viszont fontos az ember számára. A munkával már más a helyzet. Németh Erzsébet egy személyes példával illusztrálta, hogyan lehet megízlelteni akár kisiskolás korban is a munkával szerzett zsebpénz örömét. Unokája, aki jól számol, rendszerint segít neki az egyetemi dolgozatok pontszámainak összeadásában, és ezzel egy kis költőpénzhez jut. A zsebpénz beosztását fontos megtanulni már ebben a korban. ♦

KÉPMÁS-ESTEK PÉNZBŐL ÉRTÉK

MEGHÍVÓ

HELYSZÍN:

VÁRKERT BAZÁR

1013 BUDAPEST, YBL MIKLÓS TÉR 6.

PÉNZ ÉS LELKI EGÉSZSÉG

Az est vendége:

DR. BAGDY EMŐKE

pszichológus

Szakértővendég: Dr. Kovács Zsófia, jogi szakértő

2017.
02.23.
CSÜTÖRTÖK

19 ÓRA

A RENDEZVÉNY INGYENES, DE ELŐZETES VAGY HELYSZÍNI REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT. HELYÉNEK BIZTOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN JAVASOLJUK AZ ELŐZETES REGISZTRÁCIÓT FEBRUÁR 17-IG: KEPMAS.HU/KEPMAS-EST, SZERKESZTOSEG@KEPMAS.HU, 06 1 365 14 14

WWW.KEPMAS.HU

RENDEZŐ:

KÖZREMŰKÖDŐ:

TÁMOGATÓ:

